

Sygn. akt VI Ka 416/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca: SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak

Protokolant: Patrycja Pakulska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Elblągu K. P.

po rozpoznaniu dnia 21 grudnia 2018r., w E. sprawy:

M. B. (1) s. M. i M. ur. (...) w B.

oskarżonego z art. 244 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Braniewie

z dnia 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt II K 122/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie przed sądem II instancji.

Sygn. akt VI Ka 416/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Braniewie wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2018r. w sprawie o sygn. akt II K 122/18 uznał oskarżonego M. B. (1) za winnego tego, że w dniu 17 lutego 2018r. w B. na drodze publicznej kierował samochodem osobowym, nie stosując się do dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Braniewie wyrokiem z 30.05.2017r. w sprawie II K 143/17 tj. popełnienia czynu kwalifikowanego z art. 244 kk, i na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat i zwolnił oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych.

Apelacje od powyższego wyroku wniósł i oskarżony i jego obrońca, którzy zaskarżyli wyrok sądu I instancji głównie w części dotyczącej orzeczenia o karze.

Oskarżony w apelacji podniósł, że jest jedynym żywicielem rodziny, że kara pozbawienia wolności spowoduje pozbawienie jego rodziny środków do życia, a uczącej się zaocznie córce- uniemożliwi naukę.

Natomiast obrońca oskarżonego podniósł zarzut rażącej niewspółmierności kary poprzez zaniechanie wymierzenia kary łagodniejszego rodzaju, zaniechanie skorzystania z warunkowego zawieszenia kary, a także obrazę art. 167 kpk oraz art. 366§1kpk i art. 377§3 kpk, która miała wpływ na treść orzeczenia, poprzez niewyjaśnienie istotnych okoliczności, w szczególności o charakterze podmiotowym, co doprowadziło do naruszenia przepisów prawa materialnego –art. 53 kk w zw. z art. 58§1kk i art. 244 kk w zw. z art. 37akk oraz art. 69§1i2 kk- poprzez niesłuszne

uznanie, że oskarżony zasługuje na najsurowszy rodzaj kary oraz że wykonanie tej kary nie może zostać warunkowo zawieszona.

Podnosząc powyższe zarzuty wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez złagodzenie kary lub warunkowe zawieszenie jej wykonania, lub ewentualnie o uchYLENIE wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie sądu II instancji wniesione apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie, gdyż wymierzona kara nie była rażąca tj. tak wysoka, że nie sposób jej zaakceptować.

Dla wymiaru kary zasadniczej niebagatelne znaczenie miała okoliczność dotycząca dotychczasowego sposobu życia oskarżonego. Jak wynika z informacji o osobie z K. i odpisu wyroku SR w Braniewie z 30.05.2017r. w spr. II K 143/17, to oskarżony był karany za przestępstwa z art. 178a§1kk, z art. 178a§4 kk, z art. 244 kk i inne. Ponadto tym wyrokiem z 30.05.2017r. w spr. II K 143/17 i wyrokiem SR w Elblągu z 30.01.2017r. w spr. II K 986/16 wobec tego oskarżonego za przestępstwa ponownego prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości orzeczono kary wolnościowe ograniczenia wolności i dożywotnie zakazy prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Wobec oskarżonego zapadały też wyroki skazującego go za przestępstwa z art. 286§1kk czy z art. 278§1kk. Mimo tego, oskarżony w dniu 17 lutego 2018r. ponownie naruszył porządek prawny i kierował pojazdem nie stosując się do dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym. Takie zaś postępowanie oskarżonego, wskazuje na jego niepoprawność i to, że uprzednie skazania nie odniosły żadnego skutku wychowawczo-prewencyjnego, co nie pozwalało na orzeczenie kary wolnościowej w myśl art. 58§1kk. W tej sytuacji trudno też przyjąć by zachodziły warunki do zastosowania wobec oskarżonego postulowanego przez jego obrońcę dobrodziejstwa z art. 37a kk, czy warunkowego zawieszenia wykonania kary z art. 69§1i2kk, po to by wymierzyć mu za kolejne popełnione przestępstwo karę wolnościową. Bowiem w kontekście jego uprzedniej karalności, w tym za tożsame przestępstwo (bo był już karany w 2008r. za czyn z art. 244kk) i tego, że ponownie kierował pojazdem wbrew orzeczonemu i to dwukrotnie dożywotniemu zakazowi, ledwie po upływie 8 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku SR w Braniewie z 30.05.2017r. w spr. II K 143/17 którym orzeczono zakaz, to nie można przyjąć by zachodziły przesłanki do premiowania oskarżonego i ponownego orzekania kary wolnościowej. Oskarżony decydując się bowiem na ponowne złamanie przepisów prawa zmanifestował, mimo uprzedniego skazania za czyn z art. 244 kk, kierując pojazdem pomimo dożywotniego zakazu, że całkowicie lekceważy zasady ostrożności i bezpieczeństwa innych uczestników ruchu, a przede wszystkim, że ignoruje środki karne orzekane przez sąd. Bowiem ratio legis skazania go za przestępstwo z art. 178a kk i orzeczenia zakazu prowadzenia przez sprawcę takiego przestępstwa pojazdów mechanicznych stanowi wykluczenie z ruchu drogowego takich kierowców, którzy wykazali, że zagrażają bezpieczeństwu w komunikacji, jak wielokrotnie już skazywany za prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości oskarżony M. B.. A brak respektowania przez oskarżonego tego zakazu, popełnienie kolejnego przestępstwa, to wyraźnie wskazuje na to, że trudno przyjąć, by skazanie osoby dotychczas wielokrotnie karanej, na kolejną karę wolnościową, to było dla niego taką dolegliwością, która ma szansę wdrożyć oskarżonego do przestrzegania porządku prawnego w przyszłości. Tym bardziej, że kolejna kara wolnościowa wymierzona M. B. nie mogłaby też odnieść skutku prewencyjno-wychowawczego wobec innych członków społeczeństwa, którzy mieliby podstawy aby odnieść wrażenie w przypadku orzeczenia wobec oskarżonego kary z art. 37a kk, czy kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, że można dalej – mimo uprzednich skazań- popełniać przestępstwa i że nie grozi za to realnie wymierzenie adekwatnej kary.

Należy też skarżącym wskazać, że wymierzono karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, a więc karę w dolnej granicy kary z sankcji przepisu art. 244kk, co przy ustaleniu, że oskarżony był wielokrotnie karany za przestępstwa nie jest karą surową, a wręcz należy ocenić ją jako karę stosunkowo łagodną i uwzględniającą dyrektywny wymiaru kary z art. 53§1i2kk.

Natomiast podnoszone przez oskarżonego okoliczności, iż odbycie kary pozbawienia wolności pociągnie za sobą pozbawienie jego rodziny środków do życia, a uczącej się zaocznie córce- uniemożliwi naukę, nie mają wpływu

na ocenę czy zaszły przesłanki do orzekania kary w postaci wolnościowej. Właściwie to w każdej sprawie, każdy skazany mógłby podnieść, że osadzenie w jednostce penitencjarnej wpłynie negatywnie na możliwości zarobkowe czy sytuację rodzinną sprawcy, gdyż potrzeba odbycia kary pozbawienia wolności stanowi zawsze pewną dolegliwość wpływającą na tok życia danego sprawcy i jego rodziny. Nie można jednak zapominać, że osadzenie w jednostce penitencjarnej celem odbycia kary jest przecież konsekwencją nagannego zachowania się danego sprawcy, który popełniając przestępstwo, musiał się liczyć z nieuchronnością kary. Ponadto należy skarżącemu wskazać, że kara orzeczona w wymiarze 3 miesięcy pozbawienia wolności może być odbyta w systemie dozoru elektronicznego.

Nawiązując zaś do zarzutów z apelacji obrońcy, to należy zaznaczyć, że z powodów wskazanych wyżej, to kary orzeczonej nie można traktować jako kary rażąco surowej. Nadto nie można mówić o obrazie art. 37a kk czy art. 69§1i2 kk w sytuacji, gdy przepisy te mają charakter fakultatywny a nie obligatoryjny. Obraza prawa materialnego może zaś polegać na niezastosowaniu przepisu bezwzględnie obowiązującego albo zastosowaniu przepisu pomimo bezwzględного zakazu. Natomiast zastosowanie albo niezastosowanie przepisu dotyczącego instytucji o charakterze fakultatywnym nie stanowi obrazy przepisów prawa materialnego z art. 438 pkt. 1 kpk. Ponadto uprzednia wielokrotna karalność stanowiła przeszkodę do stosowania art. 69 kk. Warunkowe zawieszenie wykonania kary stosuje się, jeżeli jest to wystarczające do osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Jest to podstawowa przesłanka tego środka probacyjnego, mająca charakter ogólny, a zatem sąd musi rozważyć przede wszystkim, czy przez zastosowanie warunkowego zawieszenia wykonania kary zostaną osiągnięte cele kary. Zastosowanie warunkowego zawieszenia wykonania kary musi zatem przez samo zagrożenie wykonaniem kary wzbudzić u sprawcy przestępstwa obawę przed ponoszeniem dolegliwości zawartej w zawieszony karze grożącej za popełnione przestępstwo i tym samym odstraszyć go od jego ponownego popełnienia. A wobec osoby M. B. brak było podstaw do takiej pozytywnej prognozy penitencjarnej. Ponadto, mimo wywodów obrońcy, to wynikająca z informacji z K. karalność w postaci skazania na karę pozbawienia wolności w czasie popełnienia przestępstwa stała się formalną przeszkodą zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Co zaś do zarzucanej obrazy przepisów postępowania, to można ją uwzględnić o ile mogła mieć wpływ na treść orzeczenia. Przy czym należy podkreślić, że oskarżony nie przyszedł ani na rozprawę pierwszoinstancyjną ani na apelacyjną. Sam swoją postawą doprowadził więc do tego, że nie przedstawił sądowi „motywów swojego działania”. Również obrońca w apelacji nie wskazał dokładnie o jakie motywy działania oskarżonego chodziło. Trzeba też wskazać, że oskarżony może skorzystać z prawa do odmowy składania wyjaśnień albo składać wyjaśnienia, ale sąd nie ma obowiązku przerywania rozprawy tylko po to, że może oskarżony jednak przyjdzie na kolejny termin rozprawy i może będzie chciał wyjaśniać. Dlatego nie doszło też do wskazanego w apelacji rzekomego naruszenia art. 167 kpk czy art. 366§1kpk z powodów wskazanych przez obrońcę. Ponadto nie ma też znaczenia powoływanie się przez obrońcę na domniemanie po stronie oskarżonego, że zostanie mu wymierzona kara na podstawie art. 335 kpk. Prokuratura zawiadomił oskarżonego o przesłaniu do sądu aktu oskarżenia, a nie wniosku w trybie art. 335 kpk, sąd I instancji też doręczył mu akt oskarżenia a nie wniosek o skazanie w trybie art. 335 kpk. A wobec tego nie można zgodzić się z argumentem obrońcy, że oskarżony był przekonany, że do sądu został skierowany wniosek o skazanie go w trybie art. 335kpk na karę negocjowaną w postępowaniu przygotowawczym z prokuratorem, gdyż nie doręczono mu odpisu takiego wniosku, tylko odpis aktu oskarżenia.

Trudno też stwierdzić w realiach rozpoznawanej sprawy zarzucane naruszenie art. 377§3kpk, gdyż sytuacja opisana w tym przepisie w żaden sposób nie dotyczy omawianej sprawy M. B..

Reasumując należy więc stwierdzić, że oskarżony i jego obrońca nie wykazali, by w sprawie w zakresie wymierzenia kary 3 miesięcy pozbawienia wolności, to doszło do rażącej niewspółmierności kary i naruszenia wskazanych w apelacji obrońcy przepisów. Stąd na podstawie art. 437§1 kpk Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. Ponadto zwolnił oskarżonego, który osiąga niskie zarobki, a na utrzymaniu ma dwie osoby, od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie przed sądem II instancji (art. 634kpk, art. 636§1kpk, art. 624§1kpk).